

נהיגה ללא רישיון נהיגה - משמעותה והעונש בצידה

פקודת התעבורה קובעת כי מי שנוהג ברכב מנועי ואין בידו רישיון נהיגה מתאים ותקף, או מי שנוהג ללא רישיון מתאים לסוג הרכב, מבצע עבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה. אותו אדם הנתפס נוהג ללא רישיון נהיגה מסתכן במאסר לתקופה מקסימאלית של שנתיים, נוסף על שלילה בפועל מלנהוג לתקופה שלא תפחת משלושה חודשים. כמו כן, אדם המתיר לאדם אחר לנהוג ברכבו כשהוא אינו מורשה לנהיגה מתסכן גם הוא במאסר לתקופה ארוכה. עו"ד אסף דוק מסביר על יסודות עבירה נהיגה ללא רישיון ומרכיביה.

נהיגה ללא רישיון נהיגה

ראשית, העבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה יכולה להתבצע בדרכים הבאות:

- **נהיגה ללא רישיון נהיגה** - משמע, נהג שמעולם לא עבר טסט ומבחני רישוי כדן.
- **אי חידוש רישיון נהיגה** - משמע, נהג אשר נוהג ברכב ללא שלילה, עם רישיון, אך לא שילם את האגרה לחידוש.
- **נהיגה ללא רישיון מתאים לסוג הרכב** - משמע, נהיגה על רכב אשר אינו מתאים לסוג רישיון הנהיגה של הנהג (לדוגמא, נהיגה על קטנוע עם רישיון רכב בלבד).
- **התרת נהיגה לנהג בלתי מורשה** - משמע, אדם שהתיר לאדם אחר לנהוג ברכבו כשהאחרון אינו מורשה לנהיגה.

סעיף 10(א) לפקודת התעבורה מפרט אודות האיסור לנהוג בלי רישיון נהיגה ככ: "לא ינהג אדם רכב מנועי אלא אם הוא בעל רישיון נהיגה תקף לרכב מאותו סוג, שניתן על פי פקודה זו, ולא ינהג אדם אלא בהתאם לתנאי הרישיון זולת אם פוטר מחובת רישיון נהיגה ובמידה שפוטר".

תקופת המאסר העומדת לאדם אשר נתפס נוהג ללא רישיון נהיגה עומדת על **שנתיים מאסר בפועל**, וכן בנוסף שלילה בפועל מלנהוג לתקופה **שלא תפחת מ-3 חודשים** (יודגש, כי סנקציית השלילה תחל מיום הוצאת רישיון הנהיגה).

ריבוי עבירות נהיגה בידי נהגים בלתי מורשים חייבו את הפסיקה להעלות את רף הענישה למאסר בפועל, ולא בעבודות שירות, כבר מביצוע עבירת נהיגה ראשונה. משכך, יוצא כי כיום די בנהיגה ראשונה על רכב של בלתי מורשה, כדי להצדיק עונש כואב ומכביד של מאסר בפועל.

מעבר לכך, הרשעה בעבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה מותירה רישום פלילי, דבר לא פחות חמור מסנקציות אחרות, שכן הרישום הפלילי הוא אחד מסימני הזהות של כל אחד מאיתנו. אנשים רבים מחזיקים בישראל ברישום פלילי אשר מונע מהם להתקבל למקומות עבודה, פוגע בשמם הטוב וביחס החברה אליהם. לדוגמא: אדם המחזיק ברישום פלילי לא יוכל לעסוק במקצועות שונים כגון: עורך דין, רופא, סוכן ביטוח, חוקר פרטי, עובד מדינה, רישיון למונית וכדומה.

באשר לסנקציית השלילה בפועל, זו תחל מיום הוצאת רישיון הנהיגה, אולם מניין ימי הפסילה יחל רק לאחר שהאדם שהורשע בעבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה יפקיד את רישיונו במזכירות בית המשפט בו ניתן פסק הדין. כלומר, כל עוד האדם שהורשע בעבירה זו לא הפקיד את רישיונו במזכירות בית המשפט לא מתחיל מניין ימי הפסילה שנגזרו עליו.

נקודה חשובה נוספת שראוי לציין היא כי רבים מן הנהגים טועים לחשוב כי כאשר הם נוהגים ברכב מנועי כשרישיון הנהיגה שלהם תקף ומתאים, אך אינו מצוי פיזית ברשותם, הם עוברים עבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה. תקנה 9 לתקנות התעבורה אומנם קובעת כי חובה על נהג הרכב להחזיק ברשותו רישיון הנהיגה, אך באותה נשימה קובעת גם כי נהג שלא החזיק בזמן נהיגתו ברישיון נהיגה יוכל להשתחרר מן העבירה אם יתייצב תוך 5 ימים בתחנת המשטרה ויציג את רישיונו. לאור כך, במידה ונהגתם ברכב ולא החזקתם פיזית ברשותכם ברישיון הנהיגה בזמן בדיקת משטרה, אין הדבר ייחשב לעבירת נהיגה ללא רישיון נהיגה.

נהיגה ללא רישיון מתאים לסוג הרכב

אדם שנוהג ברכב שלא בהתאם לתנאי הרישיון (למשל, נוהג עם רישיון B ברכב שנדרש בו רישיון C, או נוהג עם רישיון 1A באופנוע שנדרש לגביו רישיון A וכד') עובר, לכאורה, עבירה של נהיגה ללא רישיון. חומרת העבירה נעוץ בעבודה כי נהיגה ללא רישיון מתאים היא נהיגה מסוכנת משום שסביר להניח כי הנהג לא רכש את המיומנויות הנדרשות לשם נהיגת הרכב עליו נמצא נוהג.

בתי המשפט לתעבורה מתייחסים בחומרה לנהגים העוברים על עבירה זו ולרוב רישיונם נפסל לתקופה ארוכה בתוספת עונשי פסילה על תנאי וקנס. במידה ומדובר בנהגים עם עבר תעבורתי עשיר או רלוונטי, צפויים הם לקבל אף עונש מאסר בפועל, זאת נוסף על כל עונש אחר.

עבירת אי חידוש רישיון נהיגה

עבירה של אי חידוש רישיון הנהיגה נחשבת לעבירה טכנית בעיקרה, שכן לרוב רישיון הנהיגה לא מחודש בעקבות חוסר תשומת לב מספקת או קושי כלכלי מצד הנהג, כגון: אי תשלום חובות למרכז לגביית קנסות. עם זאת, במידה והחוב לא יוסדר במסגרת הארכה שתינת לנהג, הוא יהיה צפוי לעונשים חמורים שיוטלו עליו בבתי המשפט לתעבורה. לכן, רצוי להסדיר את החוב טרם מועד הדיון בבית המשפט, שכן במקרים שכאלה גישת השופטים תהא מקלה, סלחנית ומתחשבת הרבה יותר.

כאשר רישיון הנהיגה או הרכב פקע לתקופה של **עד 6 חודשים** - הדבר ייחשב לעבירת קנס בשיעור 250 ש"ח.

כאשר רישיון הנהיגה או הרכב פקע לתקופה של **מעל 6 חודשים** - הדבר ייחשב לעבירה מסוג הזמנה לבית משפט שהעונש בגינה יכול להגיע עד כדי פסילה בפועל, שלילה מותנית וקנס כספי.

במצבים בהם אי חידוש רישיון הנהיגה נבע מסיבות טכניות בלבד ונשללה האפשרות למסוכנות מצידו של הנהג, בית המשפט יתספק לרוב בעונשים מסוג קנס ופסילה על תנאי.

התרת נהיגה לבלתי מורשה

מה באשר למידת אחריותו של אדם שהתיר לאדם אחר שאינו מחזיק ברישיון נהיגה לנהוג ברכבו? סעיף 10 (ב) לפקודת התעבורה קובע כך: "בעל רכב ומי שהשליטה על הרכב בידו לא ירשה לנהוג ברכב למי שאינו רשאי לפי סעיף קטן (א) לנהוג בו, ובלבד שלא יהיה בעל רכב או מי שהשליטה על הרכב בידו, אחראי בעד נהיגתו על ידי אדם שאינו רשאי לנהוג בו, אם הוכיח שנקט בכל האמצעים הסבירים כדי שאותו אדם לא יוכל לנהוג ברכב."

העונש הצפוי למי שהתיר לאחר לנהוג ברכבו כשהוא אינו מורשה לנהיגה הינו עונש מאסר בפועל של **3 שנים**, ואם היה האדם שהותרה לו הנהיגה קטין מתחת לגיל קבלת רישיון נהיגה, העונש יעמוד על **5 שנים**, וזאת לצד עונש פסילה בפועל למשך **3 שנים**.

עבירת נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף בישראל

תושב חוזר, עולה חדש, תייר, עובד זר, או כל מי שאינו אזרח או תושב ישראלי והוא בעל רישיון נהיגה זר עם וותק של 5 שנים לפחות יכול לנהוג באמצעות רישיונו הזר בישראל לתקופה של שנה ממועד כניסתו לארץ. כאשר השות ארוכה יותר יש להמיר את הרישיון הזר לרישיון ישראלי, או לחלופין לחדש את הרישיון הישראלי אם הנהג מחזיק בכזה. המאמר הבא מפרט אודות התנאים המתחייבים להמרת רישיון נהיגה זר לרישיון ישראלי, או לחידוש רישיון נהיגה ישראלי.

נהיגה ללא רישיון נהיגה היא עבירה בעלת דרגות חומרה משתנות ובהתאם לכך, רמת הענישה משתנה. עם זאת, כשמדובר במי שאוחז ברישיון נהיגה זר, תקף, ורישיונו לא הומר לרישיון נהיגה ישראלי, רף החומרה פוחת. הסיבה היא משום שהנהג עבר הסמכה והוכשר לנהוג, ומחזיק ברישיון נהיגה, אך לא מילא את הוראות החוק בישראל כנדרש. בהקשר זה ראו את דבריו של כב' השופט ר' בן יוסף בעפ"ת (ת"א) 24931-05-14 אלעזה בלאל נ' מדינת ישראל (5.6.14):

“בין הנסיבות ובמקרים של מי שיוזע לנהוג ומחזיק ברישיון נהיגה זר אך לא ברישיון נהיגה ישראלי, עסקינן, בנסיבות כאלה, בעבירה טכנית במהותה ובעיקרה. בנסיבות אלה, התייחסות אל המערער כשברשותו רישיון נהיגה ומותר לו לנהוג אך לא בישראל, כשהטעמים לדרישת הרישיון הישראלי אינם בהכרח טעמים תעבורתיים, כמי שאין לו רישיון נהיגה מלכתחילה, הינה טעות.”

משכך, הענישה היא לעולם אינדיווידואלית, ועל בית המשפט יהיה לבחון את המקרה הפרטי העומד בפניו ולשקול מה ראוי להיות העונש המתאים בהתאם לנסיבותיו האישיות של הנאשם בעבירת נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף.

הוגש נגדך כתב אישום בגין נהיגה ללא רישיון נהיגה?

אתה זקוק לעורך דין המתמחה בדיני תעבורה שייסע לך בניהול ההליך הפלילי נגדך, בין אם זה בחקירה המשטרית ובין אם זה בכותלי בית המשפט. משרדנו מספק ייעוץ וייצוג משפטי לנאשמים המואשמים בעבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה מזה תקופה ארוכה ובכך שומרים נאמנה על הזכויות והאינטרסים שלהם תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת במנגנונים השונים עד לכיבוש היעד לשביעות רצונם. במידה וזומנתם לחקירה או הוגש נגדכם כתב אישום בגין נהיגה ללא רישיון פנו ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או השאירו פרטים ונשמח לסייע ולהציע לכם מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדכם. סודיות מלאה מובטחת.